

TKP'nin Sesi Radyosu'nun Yurt Dışındaki İşçilerimiz
İçin yapılan yayınının aynası

15 Ağustos 1981

~~Perşembe 1981~~

İ Ç H A B E R L E R :

Yazan: Ni./Z. Spiker: N.

1. FİDEF 1 ile 11 Eylül'ü günlerini "Eylem Haftası" ilan etti
2. Uluslararası Gazeteciler Örgütü'nün 15 günlük "News Letter"
3. Türkiye'de basın yayın organlarına ve gazetecilere karşı girişi-
4. len baskılara geniş yer verdi
5. SB ile Türkiye'nin ilişkileri güçlü temeller üzerinde kuruldu ve
6. öyle kalmaya devam ediyor : "Dünya Ekonomisi ve Uluslararası
7. İlişkiler" adlı gazete:
8. "İzvestiya": Kuraklık felaketi

D İ ~~Ş İ H A B E R L E R :~~

Yazan: Spiker:

1. "Flashes" gazetesi: Prag'daki Türkiye Büyükelçiliği Uluslararası
2. Tekstil İşçileri Sendikası'ndan bir heyeti görmeyi reddetti"
- 3.
- 4.

Y O R U M :

Yazan: Zy. Spiker: D.

Başlığı: Yazı: Silahlanma değil, silâhsızlanma görüşmeleri istiyoruz!

Konusu:

Yazı: (2)

Yazan: Z. Spiker: D. ve N.

Başlığı: İzin dönüşü Türkiye'den izinlenimler

Yazı: (3)

Yazan: Spiker: D. ve Nec.

Başlığı: "Türkeş ve MHP'nin ardında kimler vardır ?"

- "İleri" gazetesinin 18. sayısından Bulgaristan üzerine bir söyleşi /N./ D. ve Nec.

E Merkezi Çekoslovakya'nın başkenti Prag'da olan Uluslararası Gazeteciler Örgütü'nün 15 günlük yayın organı (News Letter) ^{NiyuzLe-} tir, Türkiye'de basın yayın organlarına ve ~~ve~~ gazetecilere karşı girişilen baskılara geniş yer verdi.

Ürün dergisi yazı işleri müdürü Ahmet Taştan'ın resminin de yer aldığı ^{Niyuz} News Letter'in Temmuz 1981 ^{tarafından} ~~günü~~ ve 14. sayısında yayınlanan yazıda ~~özetle~~ şöyle deniyor:

A Sıkıyönetim Mahkemelerinin son zamanlarda ilerici gazetecilere karşı kestiği hapis cezalarının kısa bir dökümü şöyledir:

Şimdi yasaklanmış olan aylık Ürün dergisinin yazı işleri müdürü Ahmet Taştan bir yazıda "Komünizm propagandası" yaptığı gerekçesiyle 9 yıl 9 ay hapis cezasına mahkum edildi. Savcılar, Ahmet Taştan için Ürün dergisindeki değişik yazılardan ötürü 500 yılı aşan hapis cezaları istiyorlar.

~~Koca~~ Savaş Yolu dergisi yazı işleri müdürü Candemir Özler "Komünizm propagandası" gerekçesiyle 13 yıl 1 ay hapis cezasına çarptırıldı. 15 günlük, İlerici Yurtsever Gençlik gazetesi yazı işleri müdürü Erhan Tuzkan, biri 9 yıl 5 ay 10 gün, öbürü 14 yıl olmak üzere iki kez ve toplam 23 yıl 5 ay 10 gün hapis cezasına mahkum edildi.

"Politika" gazetesi yazı işleri müdürü Aydın Şenesen 1977 yılında yayınlanan bir okur mektubundan ötürü ~~18~~ 18 ay hapis cezası yedi. Aynı gazetenin yazarlarından Uğur Kökten, hükümete hakaret ettiği gerekçesiyle bir yıl hapse mahkum edildi. Geçirdiği ilerici derecede verem hastalığından ötürü akciğerlerinden biri alınmış olan ülkenin tanınmış mizah yazarı 70 yaşındaki Rifat Ilgaz bu yılın Mayıs ayından beri hiçbir gerekçe gösterilmeden gözaltında tutuluyordu.

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikasının EMAS basımevi sorumlusu, eski Kurucu Meclis üyesi, 54 yaşındaki tanınmış yazar İlhami Soysal bu yılın Şubat ayından beri zindanda bulunuyor.

12 Eylül 1980'de ^{generallerin} ~~askeriyenin~~ erke el koymasından bu yana Türkiye'de yüzü aşkın gazete ve dergi askersel yöneticiler tarafından yasaklanmış bulunuyor.

E

Sovyetler Birliği ile Türkiye'nin ilişkileri güçlü temeller üzerinde kuruldu ve öyle kalmaya devam ediyor

Sovyetler Birliği Bilimler Akademisi'ne bağlı Dünya Ekonomisi ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsü'nün aylık yayın organında yayınlanan "Uluslararası Politikanın Güncel Sorunları" başlıklı yazıda Türkiye'deki duruma da değiniliyor.

Sovyetler Birliği Bilimler Akademisi'nin "Dünya Ekonomisi ve Uluslararası İlişkiler" adlı dergisinin Temmuz 1981 sayısında çıkan Babak, Kokeyev ve Olesçuk imzalı yazıda Türkiye konusunda şöyle deniyor:

A

"Türkiye halkı, güç ve karmaşık bir dönemini yaşıyor. Bilindiği gibi 1980 yılı Eylül ayında ülkede ordu yönetime el koydu. Askerler, aşırı sağ neo-faşist ve aşırı sol maocu değişik türden çok sayıda terörist örgüte karşı kararlı bir savaşım başlattılar. 24 binin üzerinde insan/terörist eylemlere katıldıkları suçlamasıyla ya gözaltına alındı, ya da tutuklandı. Askersel yönetimin başı, Türkiye Milli Güvenlik Konseyi ve devlet başkanı Kenan Evren geçenlerde 30 Ağustos ile 29 Ekim tarihleri arasında bir Kurucu Meclis'in toplanacağını belirtti. Kurucu Meclis'in çalışmaya başlamasından sonra, parlamento seçimlerinin ne zaman yapılacağı açıklanacak.

Ülkenin ekonomik durumundaki istikrarsızlık sürüyor. Enflasyon hızının yüksekliği, yiyecek ve ana tüketim mallarının fiyatlarını artırıyor. İşsizlik ve dış borçlar artıyor. Türkiye askersel hükümeti dış politika alanında Kuzey Atlantik Paktı NATO'ya bağlılığını koruyor. Aynı zamanda hükümet, Sovyetler Birliği de içinde olmak üzere, komşu ülkelerle işbirliğini geliştirme niyetinde olduğunu belirtti.

10 Mart- 10 Haziran 1981 günleri arasında dünya politikasındaki gelişmeleri konu alan yazıda devamla şöyle deniliyor:

Mart ayında Sovyetler Birliği ile Türkiye arasında Leninci ilkeler temelinde imzalanan iyi komşuluk ve işbirliği ilişkilerinin kurulmasının 60. yıldönümü kutlandı.

Ülkede Mayıs ayında Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu ve ilk cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk'ün 100. doğum yılı kutlandı. Türkiye devlet başkanı Kenan Evren'e yolladığı kutlama telgrafında Leonid Brejnev şöyle dedi: Sovyetler Birliği'ne göre, Lenin ve Atatürk'ün temellerini attığı iki ülke arasındaki barış, dostluk ve verimli işbirliği gelenekleri Sovyet-Türk ilişkilerini

geliştiren güçlü temeller üstünde kurulduğu ve öyle kalmaya devam ediyor. "

.....

Sovyetler Birliği Yüksek Sovyet başkanlığının yayın organı İzvestiya gazetesinde yayınlanan "Kuraklık felaketi" başlıklı haberde, ^{ise} Türkiye'nin güneydoğu bölgelerinin toptan susuz kaldığı belirtiliyor. 7 milyon sürümü olan İzvestiya gazetesinin 6 Ağustos 1981 günlü haberinde şöyle deniyor ^{du}:

"Bugünlerde Türkiye'nin güneydoğu bölgelerinde kendini gösteren eşi görülmemiş kuraklık sonucu bölgede yaklaşık 4 bin yerleşim bölgesi susuz kalmıştır. Türk Haberler Ajansının belirttiğine göre ısınnın 40 derecenin altına ^{genellikle} düşmediği Diyarbakır, Mardin, Urfa illerinde, su depoları ve tankları toptan boşalmış, binlerce büyük baş hayvan ölüm tehlikesiyle yüzyüze kalmıştır.

.....

E Merkezi Prag'da bulunan Dünya Sendikalar Federasyonu'nun haftalık yayın organı ^{dergisinin} Flashes ~~gazetesinin~~ 20 Temmuz 1981 günlü sayısında: "Pragdaki Türkiye büyükelçiliği Uluslararası Tekstil İşçileri Sendikası'ndan bir heyeti görmeyi reddetti" başlıklı bir haber yayınlandı.

A Haberde şöyle deniyor: 24 Haziran 1981 günü Uluslararası Tekstil İşçileri Sendikası'ndan bir heyet Prag'daki Türkiye büyükelçiliğine gitti. Heyetin amacı, 185 tekstil işçisine verilen ağır hapis cezalarını protesto etmek ve 9 ayı aşkın bir süredir zindanda tutulan sendika yöneticilerinin özgürlüklerine kavuşmasını istemektir. Uluslararası ~~T~~ekstil İşçileri Sendikası heyeti, genel sekreter JanKril ve sekreter Antuan Herrero ile Anatoli Kolmakov'dan oluşuyordu.

Türkiye büyükelçisiyle elçilikteki diğer diplomatlar uluslararası sendikacılar heyetini kabul etmeyi reddettiler. Ayrıca Türkiye başbakanı ile Çalışma Bakanına yazılan iki mektubu da almak istemediler.

E — — Dünya Sendikalar Federasyonu'nun haftalık yayın organı Flashes'ın haberinde devamla şöyle deniyor: Bundan da Türk yetkililerin Türkiye işçi sınıfına ve halkına karşı baskı politikalarını haklı göstermek için herhalde ortalığa çıkacak yüzleri olmadığı anlaşılıyor.

TKP'nin SESİ

(Batı yayını)

15.8.1981

HABERLER

E - FİDEF 1 ilâ 11 Eylül günlerini "Eylem Haftası" ilan etti

Federal Almanyadaki işçilerimizin demokratik yığın ve birlik örgütü "Federal Almanya İşçi Dernekleri Federasyonu"- FİDEF, 1 Eylül dünya barış günü nedeniyle 1 ilâ 11 Eylül günlerini kapsayan haftayı "Barış için Eylem Haftası" ilan etti. Bu "Eylem haftası" nedeniyle FİDEF tüm üye örgütlere çağrıda bulunarak hazırlıkları yoğunlaştırmalarını istedi. "Eylem Haftası" süresinde FİDEF üyesi örgütler, bulundukları yerlerde toplantılar, forum ve açık oturumlar, standlar düzenliyecekler.

FİDEF, üye örgütlere yaptığı çağrıda bu eylemlerin özellikle

Amerikan cumhurbaşkanı Regin'in nötron bombasının üretilmesine ilişkin cılgınca kararına karşı Federal Almanya'da barışsever güçlerin düzenledikleri yığınsal eylemlerle uyumlu yürütülmesini istiyor, tüm işçilerimizin bu eylemlere örgütlü olarak katılmaya davet ediyor.

A — FİDEF'in Federal Almanya ölçüsünde 1 ile 11 Eylül günleri arasında düzenlediği "Eylem Haftası" ayrıca 12 Eylül askersel devirmenin yıldönümüne de rastladığı için , yapılacak toplantı, forum ve açık oturumlarda cuntanın bir yıllık uygulamaları, Türkiyenin ekonomik-politik durumu, yığınsal tutuklama ve ilerici, demokrat güçlere karşı uygulanan baskı ve kovuşturmalar üstüne konuşmalar yapılacak, Türkiye demokrasi ve barış güçleriyle dayanışma daha da yükseltilecek.

---, İşçinin Dostu^u gazetesi ,DİSK yöneticileriyle dayanışma kampanyasını sürdürüyor:

Fransa'daki Türkiyeli işçilerimizin gazetesi olan "İşçinin Dostu" 71.sayısında DİSK'le dayanışma kampanyasını sürdürüyor,DİSK'e konan yasağa karşı çıkıyor,DİSK'li ve tüm anti-faşist tutuklulara özgürlük verilmesini istiyor.İşçinin Dostu gazetesinde Fransa'daki seçimler sağın büyük bozgunu olarak niteleniyor ve 34 yıldan beri ilk defa komünist bakanların hükümette yer almasının Fransa işçi sınıfına ve Fransız emekçi halkı kadar yabancı işçiler arasında da büyük sevinç uyandırdığı belirtiliyor.

İşçinin Dostu gazetesinde bir başka haber^{de} 12-13 Eylül günlerinde yapılacak olan Hümanite gazetesinin düzenlediği halk bayramına yabancı ülke işçi gazetelerinin katılacağı bildiriliyor.Hümanite bayramında Fransa'daki işçilerimizin gazetesi İşçinin dostu'nun da bir köşesi olacak.

Silahlanma değil,silahsızlanma görüşmeleri
istiyoruz!

Bundan 36 yıl önce,1945 yılında,daha İkinci Dünya Harbinin açtığı yaralar kanarken,ABD, Japonya'nın iki kentine; Hiroşime ve Nagazaki'ye atom bombası attı.Bu saldırı atom silahlarıyla toplu insan kıyımının başlangıcıydı ve bu korkunç silah Amerikan emperyalistlerinin, maceravıllarının,yamyamlarının elindeydi.Amerika'nın atom bombası Hiroşima ve Nagazaki'de masum insanların başında patladığı gün çocuk,yaşlı genç yaklaşık 200 bin insan öldü.Yüzbinlercesi sakat kaldı.Atom bombasından çıkan zehrin vücuduna girdiği insanlar sakat doğdu.Atom bombasının kullanımıyla bu ilk toplu katliam,yalnız Japonya'da halkın bağrında durmadan kanayan bir yara açmakla kalmadı,tüm dünya halkları,Amerikan emperyalistlerinin kendi çıkarları uğruna tüm dünyayı kana

boyamaktan çekinmeyeceğini, bu korkunç canavara karşı savaşmanın zorunluluğunu gördü, kavradı.

Amerikan emperyalistleri ikinci bir bombanın denemesini, ulusal kurtuluş savaşı veren Viyetnam halkına karşı kullandı. Napalm bombasıyla, yüzbinlerce Viyetnamlıyı yaktı kavurdu, öldürdü. Viyetnam'da bugün hala Napalm bombasının kavurduğu topraklar üzerinde ot bitmiyor, kızıl bir et parçası gibi uzanan bu topraklar Amerikan emperyalistlerinin Napalm canavarlığını belgeliyor.

Şimdi yine Amerikan emperyalistleri, daha önce üretimi durdurulan Nötron bombasını üretmeye karar verdiler. Hem de Hiroşima ve Nagazaki üzerinde atom bombasını kullandıkları günün yıldönümünde. Atom bombası cehenneminde kavurdukları 200 bin ölünün, insanlığın belleğinde hâlâ taptaze kanayan anısına aldırmadan, insanlıkla alay edercesine, canavarca bir karar aldılar.

Amerikan emperyalistleri, bu ürettikleri nötron bombasını nerede deneyecekler şimdi? Hangi halkın başında patlayacak bu bomba? İnsanları öldüren, ama eşyalara dokunmayan ve vicdansızların, emperyalizm uşaklarının "temiz bomba" diye savundukları bu bomba kimin başında patlayacak dersiniz? Politik gözlemciler, en yakın ihtimal olarak bu bombanın Ortadoğu veya Avrupa'da patlatılabileceğini söylüyorlar. Amerikalı yamyamlar kimin üzerine sallarlarsa bombayı onun üzerinde patlayacak. Hem Ortadoğu'nun, hem Avrupa'nın bir parçası olan ve topraklarında nükleer silahlar bulunan Türkiye böyle bir ihtimalin dışında kalabilir mi? Tam tersine. Halkımız tehlikenin göbeğindedir. Bunun için dünya barışı halkımız için başta gelmektedir. Yoksa ~~Akbari stratejinin başı~~ Evren'in dediği gibi önce "yurtta sulh, sonra dünya barışı" değil. Tehlike ciddidir. Ve bu tehlike tüm dünya halklarının ve halkımızın karşısında

durmaktadır.

Tehlike bu kadar ciddi olduğu içindir ki, İngiltere'den, F. Alman-
ya'ya, ^{Yunanistan} ~~Avusturya~~ ya, kadar tüm Avrupa halkları "bir an önce nükleer
silahların yasaklanmasını, dünyada kalıcı bir barışın kurulmasını"
istemekte, bunun için eylemler yapmaktadır. Hatta ve hatta, nötron bom-
bası üretimine karar veren Amerikanın göbeğinde, Amerika ^{barışseverleri} ~~halkı~~ yiğitçe
bu bombanın yapımını ~~engellemeye~~ çalışmaktadır. Başta Sovyetler Bir-
liği olmak üzere tüm sosyalist ülkeler, Amerikan emperyalizminin çılgınlığını
gemlemeye çalışmakta, silahsızlanma görüşmelerine bir an önce
başlanmasını istemektedir. ~~Sovyetler Birliği~~

Bütün bunlar olup biterken, Amerikan emperyalistlerinin çılgınlığının
doğuracağı ~~nükleer bir savaş tehdidi~~, dünyanın kapılarını zor-
larken ~~halklarımızın~~ askersel cunta; "yurtta barış, dünya barışın-
dan önemlidir" diyor. Peki, halkımız ne diyor? Ne yazık ki, ~~halkımız~~ dünya

barışını tüm halklar kadar korumaya hazır ve kararlı olan halkımız "~~paravanası ardında~~ anarşi ve terörü önleme" paravanası ardında susturulmuştur. Ülkemizin barışçı güçleri, ilerici, demokrat insanlarımız zindanlardadır.

Bunun için, yurtdışındaki işçilerimize, öğrencilerimize büyük görevler düşüyor. Onlar halkımızın, Türkiye halkının, barış! ["] diyen sesini tüm dünyaya duyurmalı, tüm güçleriyle Avrupa'da barışçı eylemlere katılmalıdır. Bu insanlık borcudur. Bu halkımıza olan borçtur.

Yurtdışındaki işçilerimize ^{kardeş!} ilerici örgütlerinin çevresinde kenetlen! Amerikan emperyalizminin çılgınlığına karşı, barışsever halkımızın sesini tüm gücünle duyur!

D.D. Radyomuz, birkaç günden beri faşist MHP'nin suç belgelerini ortaya döken bir yazı dizisini yayınlamaktadır. Yurtdışındaki işçiler için yaptığımız ~~bu yazı~~ ^{ilan} bugünkü yayında (sizlere) bu dizinin "Türkeş ve MHP'nin ardında kimler vardır?" başlıklı bölümünü sunuyoruz.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA MERKEZİ

İzin dönüşü Türkiye'den izlenimler

Yurtdışında çalışan işçilerimiz binbir zahmet Türkiye'ye gittiler. Gördüler ki, halkın sırtında bir ateşten gömlek. Pahalılık insanları yakıp kavuruyor. 24 Ocak ekonomik kararları neymiş, Fridmancı sıkı para politikası neymiş, serbest piyasa ekonomisi neymiş, IMF'nin dayatmalarını, mimarlığını Özal'ın yaptığı ekonomik politikayı, cuntanın uygulamalarını hep gördüler. Cuntaya umut bağlamış işçilerimizin dönüşlerinde bu umutlarının söndüğü görüldü. Onlar kendi gözleriyle komünistlerin ilericisi, ^{berin, demokratların} güçlerinin söylediklerinin doğruluğunu anladılar. Şimdi D.D. çeşitli politik görüşlerden işçilerimizin Türkiye dönüşü izlenimlerinden bir kaç örnek verelim.

Eskiden AP'yi destekleyen, cunta geldikten sonra büyük bir umutla cuntaya bel bağlayan Adapazarlı bir işçimiz şöyle anlattı izlenimlerini:

"Çok kötü. Pahalılık halkın belini korkunç büküyor. Anarşinin önlenmesinden başka Türkiye'de herşey daha kötüye gitmiş. Halk korkudan sesini çıkaramıyor. Kasaptan kilo ile et istedim. Şaşırdı: "Kusura bakma ağbi, son zamanlarda kilo ile et alanlar pek yok da. Siz Almanya'dan mı geldiniz" dedi. Anladım ki cunta halk yararına ^{rek}hiçbir şey yapmamış.

Rize'den giden ve cuntayı destekleyenlerin başında gelen bir işçimiz de izlenimlerini şöyle anlattı:

"Değişen, iyiye giden bir şey yok. Daha da kötü. Vatandaş kan ağlıyor. Hiçbir şeyin yanına yaklaşılmıyor. Günlük yevmiye 200 lira. Etin kilosuna ise 300 lira. Bizim orada 900 gramlık ekmek 40 liradan satılıyor.

Bizim çay bahçelerimiz var. Sabahın karanlığından akşamın karan-

liğına kadar çalışıyor annem,babam.Çay yapraklarını toplamaktan ellerine kan iniyor,elde birşey yok.Toplanan her 100 kilo çayın 10 kilosunu devlete verme zorunluğu getirilmiş.Baktım kendi malları,emekleriyle rezil oluyorlar,tüm çay filizlerini dipten keserek imha ettim. Ben size bakarım,dedim.Haydi ben Almanya'da çalışıyorum,para gönderebilirim,bu tür olanakları olmayanlar ne yapsın?

İznin sonlarına doğru araba kazası geçirdim.Yüzde yüz haklı olmama karşın masrafların tümünü kendim karşıladım.Şoför,garibanın biriydi.Neyi var ki bana versin.Ş Zaten onun o durumunu görünce kendi başıma geleni unuttum.

Size başımdan geçen bir olayı daha anlatayım.Arabayı karakol önüne bırakmıştım.Ertesi günü arabayı görünce tanımadım.Soymuşlar.Pesini bırakmayacağımı anlayınca çıktı ortaya.Başçavuş söktürmüş parçaları satmak için.Şikayet mi etseydim?Kime şikayet ediyorsun?Şikayet

etsen bile sıkıyönetim mahkemesine gönderiyorlar.İşin yoksa uğraş. İşin sonunda hapsi boylamakta var.Mahkemede şikayet gerekçeni ispatlayamadığın zaman içeri atıyorlar.Bu koşullarda bunu kaç kişi göze alabilir?"

İşçi arkadaşın bu sözleri üzerine,bir başka arkadaş şöyle dedi:
"Evet Öyleyse solcuların anlattıkları doğru demek?".Rizeli işçi arkadaş
"Evet doğru söylemişler"dedi."Doğru söylemişler ve söylüyorlar.Meğer ben uyuyormuşum.Onlara hep karşı çıkmakla hata ettiğimi bu izinde çok iyi anladım"

Tekirdağ'dan bir işçi arkadaş da izlenimlerini anlattı.Bu arkadaşımız daha önce politik hiçbir konuşmaya girmez,kapatmaya çalışırdı. Şöyle dedi:"Çöpçüler iyi çalıştırılıyorlar,sokaklar tertemiz.Bir de anarşi yok.Önlemişler anarşiyi.Başka herşey,eskisinden kötü.Herşey

ateş pahası.4-5 kişilik bir aile ev kirasını ödeyemiyor.30 bin liranın üzerinde gelirleri varsa,ancak bir parça geçinebilirler.Özellikle işçilerin,çalışan halkın durumu kötü.Sonra küçük işyerleri sahipleri birer birer işyerlerini kapatıyorlar.Paranın alım gücü yok.Bu yetmiyormuş gibi konulan ağır vergiler halkın belini iyice büküyor.

Anarşinin önlenmiş olmasından başka,durumdan memnun olan yok gibi.Halk korkuyor,rahatlıkla konuşamıyorlar.Herkes birbirinden korkuyor.

Önümüzdeki yıl kesin dönmeyi düşünüyordum.Türkiyenin durumunu gördükten sonra vazgeçtim.Bu böyle gitmez.Patlar bir yerde..."

TKP'nin SESİ (Batı yayını)

15.8.1981 Nec.

D.D., İsveçteki işçilerimizin ve aydınlarımızın demokratik yığın örgütü "İsveç Türkiyeli İlericiler Birliği"nin aylık yayın organı "İleri" gazetesi 18. sayısında komşumuz sosyalist Bulgaristan üstüne bir söyleşi yayınladı. Bu söyleşi geçen yıl yaz izni nede-
Burgaz'a bağlı Topçular köyüne
niyle Bulgaristana/giden bir yurttaşımızla Bulgaristan Türklerinden
Ayşe yoldaş yörenin Vatan Cephesi sekreteridir.
Ayşe bacı arasında geçiyor./Soru-yanıt biçimindeki bu söyleşiyi
sizlere özet olarak aktarıyoruz.

Soru: "Ayşe yoldaş, Bulgaristandaki anti-faşist savaşta aktif olarak yer aldığınızı biliyoruz. Bu savaşım sırasında sizi en çok etkileyen bir olayla girelim söyleşimize. Anılarınızdan en ilginç bulduğumuzu anlatır mısınız?

Yanıt: Evet, diğerlerine kıyasla küçük sayılabilecek, ama beni çok etkileyen bir olayı hatırlıyorum. Küçük bir çocuktum o sıralarda. Okulun önündeki yoldan keçileri çobana götürüyordum.

Kulağım birden motor gürültüsüyle uğuldadı. Keçiler ürküp okulun bahçesine daldılar. Ağlamaya başladım. İhtiyar Mehmet amca geldi yanıma. "Kızım -dedi- burada insanları dövüyorlar, sen topla keçilerini ve hemen uzaklaş buradan..."

Meğer, dövülenlerin sesi duyulmasın diye açmışlar motorları sonuna kadar. Dikenli tellerle bağladıkları insanları dayaktan geçirdikten sonra Ovacık köyüne götürüp kurşuna dizmişler. Önce mezarlarını kendilerine kaptırmışlar... Gidip gördük bu insanların dövüldüğü yeri. Dayak aracı olarak faşistlerin kullandığı kanlı oldunlar, yerlerde-duvarlarda kan lekeleri... Bu barbarlığı hiç unutamıyorum... 9 Eylül 1944'den, yani kurtuluştan sonra okul yeniden açıldı. Ben de bu okula gittim. Ama olay gözümün önünde hep canlandı durdu. Bir partizan arkadaşın konuşmasını dinlemiştim. 14-15 yaşındakiler dahil, çevre köylerin bütün erkeklerini

doldurmuşlar okula, işkenceden geçirmişler...

Soru: Kaç kişiydiler acaba?

Yanıt: Çevre köylerden yetişkin erkeklerin tümü. En azından 500-600 kişi. Faşistlerin "pişmanlık duyanlara birşey yapmıyacağız" yalanına partizanlardan biri kanmış, örgütünü terkedip köye inmiş.

[O zamanlar ekmek bulmak bile çok güçtü. Faşistlere avuç açarak bir parça ekmek karşılığında muhbir olanlar, arkadaşlarını ele verenler de çıktı. İşte böyle birinin ihbarı üzerine Dobrapolyana, Orta mahalle, Topçular, Brecicko köylerini faşist jandarma basıyor, köylüleri sıra dayağından geçiriyor. Ama hiçbir köylü, ki bunlar çoğunlukla Türktür, yataklık ettikleri partizanları ele vermiyor. Hepsi de ölümü göza alıyor...."]

Soru:

Ayşe yoldaş, Türkiye işçi sınıfı üzerine görüşlerinizi anlatırmısınız bize?

Yanıt: Ben Türk'üm, ama Türkiye'yi pek az tanıyorum. Ben burada bu topraklarda doğdum. Ben tüm ülkelerin işçilerini kardeş bilirim. Türkiye işçi sınıfını dünya işçi sınıfının bir parçası sayarım. Radyolardan duyuyoruz. ^{çok} Türkiye'de büyük haksızlar oluyor. İnsanlar öldürülüyor. Neden yapıyorlar bunları? Anaların yüreğini neden ağlıyorlar?.. Zannediyorum sizin kadınlarınız daha çok ev işleriyle uğraşıyorlar. Oysa kadınlarınız da erkekleriyle omuz omuza savaşmalıdırlar. Kadın dört duvar arasında kalırsa, dünyada neler olup bittiğini bilemez. Tüm kadınlarınız, bütün analar çocuklarının, evlatlarının sokak ortasında vurulup öldürülmesine karşı çıksınlar.

Soru: Çıkıyorlar Ayşe yoldaş, bizim kadınlarımız da "evlat acısına son", "evlatlarımızı faşistler öldürsün diye doğurmadık" diyerek meydanlara çıkmaya başladı. Size bu konuda sevindirici bir haber veryim. Son yıllarda Türkiye'ye de bir kadın hareketi oluştu. İlerici KadınlarDerneği-İKD adında güçlü, örgütlü kadın hareketi var ülkemizde. Erkekleriyle omuz omuza savaşıyorlar....

Yanıt: İşte ben, böylesi kadınları, yiğit anaları bütün kalbimle selamlıyorum. Zira faşizme karşı savaşta geçmişte böyle analar yiğitlikleriyle destanlar yarattılar.

Soru: Ayşe yoldaş, size bir soru daha sormak isyorum. Köyünüzü, yörenizi gezdik gördük. Yolsuz, okulsuz köy, susuz-elektriksiz tek bir ev görmedik. Bulgaristan'ın bütün köyleri böylemidir?

Yanıt: Bütün Bulgaristan böyledir. Hatta bu bölge, değerlerine göre en yoksulu sayılır. ~~Bütün bölgeler~~ Ancak öteki bölgeler ne kadar iyi, güzel olsalar bile ben, kendi bölgemi, köyümü ~~vvvv~~

daha çok seviyorum. Ben Burgaz'ımı hiç bir yere değişmem. Diyorlar "sen Burgaz'lı değilsin. Değilim ama Burgazın sorumlusuyum. Benim ilim burası.

ve
Önceleri cahil hocalar gelir "bu masalar~~ay~~ sandalyelerde ~~bulunur~~
bulgarlar oturur, onlara dokunursanız gavur olussunuz. Siz diz çöke
rek yemek yiyeceksiniz. Türk gelenegi böyledir" derlerdi. Türkleri
bulgarlara karşı kıskırtırlardı. Bulgar papazları da aynı kıskırt-
mayı Türklere karşı yaparlardı. Faşist hükümetlerin politikası buy-
du. Faşist rejimden çok çekti bu halk. Eskiden güneş girmezdi pence
relerden. Hacı-hoca takımı ise "nekadar çok karanlıkta otursan-
nız, o kadar Allaha yakın olursunuz" diye halkı aldatıp uyuturlar-
dı. Şimdi Bulgaristanda sosyalizmin halka; bulgar olsun Türk olsun
Tüm Bulgaristan yurttaşlarına neler getirdiğini sizde gözlerinizle
görüyorsunuz. ~~W~~ Ulkemizi ziyaret eden Türkiyeliler, izin nedeniyle

Bulgaristan'dan geçen Türkiyeli işçiler de bunu görüyor. Türkiyedeki burjuva propagandasının sosyalist Bulgaristan hakkında söylediklerinin uydurma, gerçek dışı olduğunu da görüyorlar...."

— D.D., İsveş Türkiyeli İlerciler Birliği yayın organı "İleri" gazetesinin 18. sayısında yer alan "Bulgaristan Türklerinden Ayşe yoldaş" başlıklı söyleşiden derlediğimiz programı dinlediniz. Bu söyleşi aynı zamanda "Tercüman" gibi gerici burjuva gazetelerinin komşumuz Bulgaristan'a karşı giriştiği karalama, çamur atma kampanyasına bir işçi gazetesinin verdiği güzel bir yanıt oluyor.